ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ

ਬਨਾਮ

ਖੁਰਰਮ ਪਾਸ਼ਾ

ਅਗਸਤ 02, 2022

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1123)

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭਾਟ ਅਤੇ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੁਲੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਨੇਗੋਸਿਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 – ਧਾਰਾ 143A ਦੀ ਮੰਗ – ਧਾਰਾ 143A ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ 7,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਰੱਦ – ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 143A ਅਨੁਸਾਰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 20% ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਧਾਰਾ 145(2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਲਿਅਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣਯੋਗ ਸਮਝੀ ਗਈ – ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੀਚੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਫੈਸਲਾ: ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ, ਭਾਵ, ਧਾਰਾ 143A, ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ – ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ 'ਤੇ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ –

ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 20%, ਭਾਵ, 1,40,000/- ਰੁਪਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਟੈਚਯੂਟਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ – ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ – ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ – ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ – ਫੈਸਲਾ: ਕਿਸੇ ਸਟੈਚਯੂਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਸਟੈਚਯੂਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਹਨ – ਜੇ ਕੋਈ ਸਟੈਚਯੂਟ ਕਿਸੇ

ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਤਰੀਕਾ ਜਾਂ ਮੋਡੈਲਿਟੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਹਿਤਾਰਥ ਨਾਲ, ਹੋਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ:1.1. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਆ ਜਾਵੇ ਅਧੀਨ ਖੰਡ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 143A, ਫਿਰ ਖੰਡ 2 ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਖੰਡ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਖੰਡ 4 ਉਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਚੈੱਕ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਖੰਡ 4 ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਿਆਜ ਸਮੇਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਧਾਰਾ 143A ਦਾ ਖੰਡ 5 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ "ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇੱਕ 'ਜੁਰਮਾਨਾ' ਵਜੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਜੋ "ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ" ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੰਡ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 12]

1.2. ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਉਪਾਅ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਮੋਡੈਲਿਟੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਖੱਖਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਜਾਂ ਮੋਡੈਲਿਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਹਿਤਾਰਥ ਨਾਲ, ਹੋਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 13]

1.3. ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਯੋਗ ਵਿਆਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 14]

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਿੰਘਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 358 : [1964] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 485; ਜੇ.ਐਨ. ਗਨਾਤਰਾ

ਬਨਾਮ ਮੋਰਵੀ ਮਿਊਨਿਸਿਪੈਲਿਟੀ (1996) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 495 : [1996] ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2022] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

3 ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 742 ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਅਜੀਤਨਾਥ ਐਮ.ਐਚ. ਘਾਵਡਾ, (2002) 1

ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 633 ; [2001] 4 ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 303 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਾਜ਼ਿਰ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1936 ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ 253 (2) – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਤਿੰਨੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 20% ਭਾਗ ਯਾਨੀ ਰੁ.1,40,000/- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 15, 16]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1964] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 485 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1996] 3 ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 742 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2001] 4 ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 303 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1123 ਦਾ 2022.

17.12.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 39 ਦਾ 2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਾਡੀਅਲ, ਮ੍ਰਿਗਨਕ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਵੈਭਵ ਸਭਰਵਾਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਰਾਖੀ ਮਾਡੀਅਲ, ਰਾਜਨ ਪਰਮਾਰ, ਵਿਨਾਯਕ ਪੰਡਿਤ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਨੰਦ ਸੰਜੇ ਐਮ. ਨੂਲੀ, ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨੰਦਿਨੀ ਪਾਂਡੇ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅਖਿਲਾ ਵਾਲੀ, ਵੈਭਵ ਮਾਲੀਮਾਥ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ/ ਨੂਲੀ ਅਤੇ ਨੂਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ 17.12.2021 ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ('ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ', ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 39 ਦੇ 2021।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 244 ਦੇ 2019 ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ('ਐਕਟ', ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਿਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਮ.ਐਫ.ਸੀ., ਨਾਗਮੰਗਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

a 25.02.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁ.7,00,000/- ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੱਥ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

b ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਚੈੱਕ 01.03.2019 ਨੂੰ ਨਕਦੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ "ਅਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡਜ਼" ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

c ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 12.03.2019 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

d ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

e ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।

4. ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 16.08.2019 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਈ। ਉਸੇ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 20% ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143(4) ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ 15.10.2019 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਜਦੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(5)(2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 25.10.2019 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 29.11.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁ.7,00,000/-

ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਏਗੀ। ਉਕਤ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚੋਂ, ਰੁ.5,000/- ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਸੀ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰੁ.6,95,000/- ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 1973 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ('ਕੋਡ', ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਧਾਰਾ 357 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ D 190 ਦੀ 2019 ਮੀਡਿਆ ਵਿੱਚ V ਐਡ. ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ 28.10.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ-

"18. ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 30.12.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ 20% ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਇੱਛੁਕ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.1 ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚੁਕੌਂਤੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।"

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 39 ਦੀ 2021 ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 17.12.2021 ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਕਤ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ, ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

9. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 01.04.2022 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 3,50,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਬ ਤੋਂ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਾਡੀਅਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਨੁਲੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਡੀਅਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 143A ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 143A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 421 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ

ਅਣਦੇਖੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹਾਨੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਨੂਲੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 143A ਦੇ ਮੰਡਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 143A ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ:

"143A. ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। – (1) ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 (1974 ਦੀ 2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਅਦਾਲਤ ਚੈੱਕ ਦੇ ਡਰਾਅਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ –

(a) ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਾ-ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ 'ਤੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਰ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਡਰਾਅਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"
(4) ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ ਦਾ ਡਰਾਅਰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਬੈਂਕ ਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਨਾਲ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਰ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ।

(5) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 (2 ਦੇ 1974) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 421 ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇ, ਵਜੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 (2 ਦੇ 1974) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 357 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਕਮ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

12. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 143A ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਡੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਉਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲਾ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 143A ਦਾ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇ” ਵਜੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ “ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ” ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲੈ ਲਵੇਗਾ।

13. ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਉਪਾਯ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਮੋਡੈਲਿਟੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਜਾਂ ਮੋਡੈਲਿਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। **ਨਾਜ਼ਿਰ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਿੰਘਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ**:

"7. ਨਾਜ਼ਿਰ ਅਹਮਦ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 63 ਇੰਡ ਐਪ 372; (ਏਆਈਆਰ 1936 ਪੀਸੀ 253 (2)) ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸਿਦਾਂਤ ਟੇਲਰ ਬਨਾਮ ਟੇਲਰ [(1875) 1 ਚ ਡੀ 426, 431] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਿ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਹਨ, ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਐਹਤਿਆਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ 164 ਅਤੇ 364 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਲਗਭਗ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿ "ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਹਿਜ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਜੇ.ਐਨ. ਗਨਾਤਰਾ ਬਨਾਮ ਮੋਰਵੀ ਮਿਉਨਿਸਿਪੈਲਿਟੀ1 ਵਿੱਚ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"4. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ

ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਨਿਯਮ 35 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਰਾਸਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ...". ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਨਿਯਮ 35 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੁਥਰਾ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਟੈਚਯੂਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਅੰਜੁਮ ਐਮ.ਐਚ. ਘਸਵਾਲਾ2 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"27. ਫਿਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 119 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼, ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 245-I ਅਧੀਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟੈਚਯੂਟ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸਟੈਚਯੂਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਚੂੰਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 119(2)(ਕ) ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਢਿੱਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 119(2)(ਕ) ਅਧੀਨ ਉਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 119 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਯੋਗਤਾ ਸਮੇਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਯਮਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕ ਆਂਤਰਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 244 ਦੇ 2019 ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

16. ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 20% ਯਾਨੀ ਰੁਪਏ 1,40,000/- ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 1,40,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਯਾਨੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਿਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਮ.ਐਫ.ਸੀ., ਨਾਗਮੰਗਲਾ, ਕਰਨਾਟਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 244 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ ਵਿਆਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੇ ਆਰਡਰ ਕੱਢੇਗੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇਗੀ।

17. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨੇ ਨਾ ਤੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate